

[Lorentzen.]

Imidlertid bør man ikke tro, at udvalgets arbejde har været en tom formalitet. Der har været mange og især langvarige møder, hvor paragrafferne er blevet indgående drøftet.

Iøvrigt er det naturligvis ikke min opgave at gentage de betragtninger, der blev gjort gældende ved lovforslagets første behandling her i tinget. På den anden side vil man formentlig fra alle sider erkende, at eftersom grundloven er generalnævner for al dansk lovgivning, vil det ikke være unaturligt også at berøre enkelte paragraffer, der har været genstand for diskussion, selv om det ikke har givet sig udtryk i ændringsforslag eller i betænkningen.

Det har udefra været kritiseret, at forslaget opretholdt bestemmelserne i §§ 25 og 26, idet man har anført, at de nærmest står som et levn i forfatningen fra enevældens dage. Udvalget har imidlertid ikke ment, der var anledning til nærmere at drøfte dette problem.

Den første paragraf, der er stillet ændringsforslag til, er § 27, stk. 3. Det er imidlertid en rent sproglig og formel ændring, der ikke behøver nærmere omtale.

Jeg vil gerne nævne, at det også har været drøftet, hvorvidt den i § 22 omhandlede frist på 30 dage burde forlænges. Personligt deler jeg den opfattelse, som er kommet til orde udefra, at der ikke ligger noget princip i selve dagetallet, men at det måske kunne have været praktisk, om denne frist var blevet forlænget. Jeg går imidlertid ud fra, at fristen i tilfælde af en folkeafstemning i medfør af § 42 først kan regnes fra den dag, da folkeafstemningen har fundet sted.

Ærede medlemmer vil erindre, at der under første behandling i det høje ting fra forskellig side blev peget på, at det kunne være u hensigtsmæssigt at lægge sig fast på, at rigsdagen skulle have et medlemsantal på højst 179, idet man forudså, at der på grund af befolkningstilvæksten eller udviklingen iøvrigt engang ud i fremtiden kunne blive brug for et tal, der lå lidt højere, og at det derfor var uheldigt, at en forhøjelse af medlemsantallet skulle kræve en grundlovsændring. Det overvejende flertal af udvalget var enigt i denne betragtning, men tillige om, at der for tiden kun skal være 179 medlemmer. Da der imidlertid ikke kunne opnås enighed om at forhøje tallet, måtte man af hensyn til den politiske aftale lade dette

spørgsmål falde, og følgelig er der ikke stillet noget ændringsforslag til § 28.

Tidspunktet for afstemningen med hensyn til valgretsaldere har også været indgående drøftet, men der er ikke stillet noget ændringsforslag til § 29.

Til § 31, stk. 5, hvor det hedder: „Særlige regler om Grønlands repræsentation i rigsdagen kan gives ved lov“, har udvalget fundet anledning til at udtale i betænkningen, at det må være en selvfølge, at der, såfremt de geografiske og klimatiske forhold ikke lægger afgørende hindringer i vejen, gives også de i Nordgrønland (Thule) og Østgrønland bosatte adgang til at deltage i rigsdagsvalg.

Med hensyn til § 31, stk. 3, skal jeg bemærke, at man er blevet stående ved ordene: „den stedlige mandatfordeling“, og at man angående forståelsen heraf må henvisse til bemærkningerne i kommissionsforslaget.

§ 38 er omredigeret således, at statsministeren på det første møde i rigsdagsåret uden at afvente valg af formand og næstformand samt i tilfælde af nyvalg, uden at prøvelse af mandaterne har fundet sted, skal give en redegørelse for rigets almindelige stilling og de af regeringen påtænkte foranstaltninger. Derimod skal den forhandling, som denne redegørelse giver anledning til, naturligvis først finde sted, efter at rigsdagen er sat ved valg af formand og næstformand, og efter stedfundet nyvalg først efter prøvelsen af mandaterne.

§ 42, der omhandler nydannelsen vedrørende folkeafstemning, har givet anledning til forskellige overvejelser i udvalget, og man er enedes om i betænkningen at udtale, at hvis der skulle opstå tvivl om, hvorvidt et lovforslag er udelukket fra at komme til folkeafstemning på grund af reglen i stk. 5, må afgørelsen heraf ligge hos formanden. Det er klart, at ingen formand vil træffe denne afgørelse uden at orientere sig til forskellig side, da det jo kan blive en meget vanskelig afgørelse at træffe.

Uden at yppe strid om, hvem der iøvrigt i sidste instans fortolker grundloven, skal jeg dog bemærke, at vor grundlov intet indeholder herom, og at man ikke har ønsket f. eks. i § 41 at indføre et organ med judiciel myndighed til at træffe afgørelse om, hvilke forslag der kan kræves lagt ud til folkeafstemning. Ærede medlemmer er jo bekendt med den stilling, som de retslærde i en lang årrække har indtaget til spørgsmålet om